

De heer H.J.G. Kamp
Ministerie van Economische Zaken
Postbus 20401
2500 EK AD DEN HAAG

Egmond aan den Hoef, 19 september 2014

Betreft: Duurzame coölectieve energieopwekking in het kader van de Regeling Verlaagd Tarief EB

Geachte heer Kamp,

Met deze brief doen wij verslag van de werkzaamheden die moeten leiden tot de eerste coöperatieve projecten voor energieproductie met zonnepanelen in de gemeente Bergen ten behoeve van de inwoners van onze gemeente. Deze projecten ontwikkelen wij in het kader van de Regeling Verlaagd Tarief EB (de regeling).

Wij hebben voor twee projecten business cases gemaakt:

1. Zonneweide Bergerweg in Bergen met 5.678 zonnepanelen waaraan 500 à 700 huishoudens kunnen deelnemen.
2. Zonnedak Vander Oord in Egmond aan den Hoef met 310 zonnepanelen voor 30 à 50 deelnemende huishoudens.

Beide cases, op basis van deze regeling, geven onvoldoende waarborg voor een gezond economisch resultaat waardoor het *op dit moment* niet verantwoord is de projecten definitief op te starten. Op verzoek kunnen wij u beide business cases toesturen. De opbrengsten uit verkoop van de opgewekte stroom en teruggave van de energiebelasting zijn niet voldoende om de investering in de opwekinstallatie binnen de looptijd van de regeling terug te betalen en de operationele kosten te dekken. Laat staan dat deelnemers in onze projecten er een (klein) rendement uit kunnen halen.

Wij ervaren de regeling als zeer gecompliceerd en daardoor moeilijk uitvoerbaar. De regeling heeft bovendien een aantal effecten die wellicht niet beoogd zijn door de ontwerpers. Hieronder treft u een lijstje van de struikelblokken en onze conclusies, gebaseerd op driekwart jaar werken met de regeling:

1. Het tarief teruggave energiebelasting is te laag voor een terugverdiëntijd < 10 jaar
In de regeling is een teruggave energiebelasting opgenomen van € 0,09 (inclusief BTW) per verbruikte kWh. Dit is één van de pijlers onder de business cases. Het bedrag is echter niet toereikend voor de gegarandeerde duur van de regeling. Voor een gezonde exploitatie en een terugverdiëntijd korter dan 10 jaar zou het tarief minstens € 0,11 (inclusief BTW) moeten zijn. Na 10 jaar is de verdien capaciteit van de installaties waarschijnlijk te gering om het geïnvesteerd kapitaal terug te verdienen.

2. Een productie-installatie met een grootverbruikaansluiting is in het nadeel
Doordat de aanbieding van de stroom via een grootverbruikaansluiting tot een aanzienlijk lager tarief leidt (thans € 0,052 voor grootverbruik en € 0,067 voor kleinverbruik) worden coöperaties gedwongen zich te beperken tot kleine productie-installaties. Wellicht kunt u overwegen om alle productie-installaties in het kader van de regeling aan te merken als 'meervoudige kleinverbruik aansluiting' die één maal per jaar worden uitgemeten door de netbeheerder. Het is allemaal productie van energie door kleinverbruikers en op die manier zijn deelnemers in zowel kleine als grote projecten gelijkgeschakeld.

3. De energielevering via de eigen energiemaatschappijen van deelnemers aan projecten is niet haalbaar
In de regeling is er van uit gegaan dat de energielevering en de belastingteruggave via de eigen energiemaatschappij van de deelnemer zal plaats vinden. Dit is een zeer gecompliceerde zaak die grote administratieve problemen en hoge kosten tot gevolg heeft. In de business cases is geen ruimte voor dergelijke kosten. De praktijk die ontstaat is dat van de deelnemers wordt gevraagd klant te worden van die energiemaatschappij waarmee de coöperatie gunstige afspraken heeft gemaakt. Deelnemers aan de productie-projecten en energiemaatschappijen worden zo in elkaars armen gedreven. De energiemaatschappij krijgt er via de regeling dus een marketinginstrument bij om klanten te werven via de coöperaties. Coöperaties en energiemaatschappijen worden zo gedwongen een langdurige samenwerking aan te gaan. Deze effecten zijn wellicht niet beoogd door de ontwerpers van de regeling maar zijn een onontkoombaar resultaat en vormen daarmee een extra barrière voor potentiële deelnemers.

4. Te weinig bewoners in de postcoderoos bij grote projecten
De regeling staat toe dat er slechts deelnemers worden toegelaten in een beperkt gebied. Dit hoeft voor kleine projecten geen probleem te zijn maar voor grotere projecten zoals Zonneweide Bergerweg zou het wel eens een showstopper kunnen zijn. Omdat in dit project 500 à 700 deelnemers nodig zijn voor een gezonde exploitatie en er maar een beperkt aantal inwoners in de postcoderoos woont, zouden wij gedwongen zijn om 5 à 6% van het aantal huishoudens te laten deelnemen. Dat is een erg hoog percentage en wij beschouwen dat als een zeer hoge drempel. Het probleem zou kunnen worden opgelost door een extra ring toe te voegen aan de postcoderoos of wanneer de postcoderoos niet de volledige gemeente dekt, ook de overige huishoudens in onze gemeente in aanmerking kunnen komen voor deelname.

5. De doelgroep bevindt zich in verschillende gemeenten

De regeling schrijft voor dat er alleen deelnemers worden toegelaten in een beperkt gebied rond de productie-installatie, de z.g. postcoderoos. De roos zal vaak de grenzen van de gemeente overschrijden. Meestal betekent dit dat deelnemers geworven moeten worden in verschillende gemeenten. Dit wordt lastig als één bepaalde gemeente veel wil bijdragen aan het welslagen van de operatie; een gedeelte van deze investering komt dan ten goede aan burgers uit een andere gemeente. Dit is het geval bij het project Zonneweide Bergerweg. De helft van de doelgroep bevindt zich in de gemeenten Alkmaar en Harenkarspel.

6. Ongelijke kansen voor inwoners gemeente Bergen

Door het hanteren van een postcoderoos ontstaat ongelijkheid. Een goed voorbeeld is het postcodegebied 1873 (Groet). Dit gebied ligt geïsoleerd, omsloten door het gebied 1871. De enige mogelijkheid voor de inwoners van Groet om mee te doen is als de productie-installatie in het hun eigen dorp of in het aangrenzende postcodegebied 1871 is gesitueerd. Inwoners van het dorp Groet kunnen daarom niet meedoen aan nu op stapel staande projecten in de gemeente Bergen: Zonneweide Bergerweg (postcodegebied 1862) en Van der Oord (postcodegebied 1934).

7. Deelnemers moeten gelijktijdig gebruikmaken van de regeling

De regeling heeft een gegarandeerde duur van 10 jaar die ingaat voor de gezamenlijke eigenaren verenigd in een coöperatie of VVE bij de start van de productie. Voor een groot project als Zonneweide Bergerweg is dit een lastig facet. Immers het bijeenbrengen van 500 à 700 deelnemers vraagt veel tijd en inspanning. In die periode is er onduidelijkheid over het welslagen van het project en zullen de voorbereidingskosten alleen maar toenemen. Indien het project maar gedeeltelijk wordt volgeboekt, heeft dit een ernstig negatief effect op de business case. Voor grotere projecten is hiermee dus, wellicht onbedoeld, een extra barrière opgeworpen.

8. Afhankelijkheid van extra subsidies is groot

De gemeente Bergen is een belangrijke speler en draagt enorm bij aan het eventuele welslagen van de projecten. Door de gratis energiescan MKB, aangeboden door de gemeente Bergen aan bedrijven in de gemeente, hebben wij de weg gevonden naar bedrijven die hun dak willen verhuren aan de coöperatie. Door de voorbereidingen op het terrein te treffen waar de zonneweide is geprojecteerd en het vergunningentraject te bekostigen inclusief leges, kunnen wij dure posten in de business case Zonneweide Bergerweg schrappen. Maar om de voortgang van deze uitermate magere business cases te verzekeren zullen wij een beroep moeten doen op de gemeente Bergen om een extra vangnet te creëren voor de hoge initiële kosten waaraan risico's verbonden zijn. Deze afhankelijkheid bemoeilijkt het opschalen van de projecten.

Bovenstaande overwegingen betekenen niet dat we onze activiteiten bevriezen maar ieder geval wel dat onze plannen vertraging oplopen en dat eventueel toch te realiseren productie-projecten niet opgeschaald kunnen worden. In de tussentijd blijven we doorwerken aan de verbetering van de business cases en het betrekken van burgers bij de productie van duurzame energie in onze gemeente.

Uiteraard zullen wij het een en ander graag met u bespreken en toelichten.

Met vriendelijke groet,

Roeland Kneppers
Bestuurder (voorzitter) Coöperatie Bergen Energie